

Commissie BuHa en OS
p/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 27 maart 2019

Onderwerp Financiële transparantie van de Wereldbank

Geacht Kamerlid,

Op 4 april staat een Algemeen Overleg gepland naar aanleiding van de voorjaarsvergadering van de Wereldbank. Cordaid, Hivos en Open State Foundation vragen al enige tijd aandacht voor de financiële transparantie van de Wereldbank en andere multilaterale organisaties. In maart 2018 stuurden wij uw commissie hierover reeds een brief (zie de bijlage), maar nieuw onderzoek wijst uit dat de Wereldbank veel informatie niet deelt. Daardoor is niet inzichtelijk hoeveel financiële middelen er precies naar de Wereldbank vloeien vanuit donoren, en hoe deze middelen worden aangewend.

Wij roepen uw commissie daarom op om bij de minister aandacht te vragen voor het gebrek aan transparantie bij multilaterale organisaties. Zonder goede open data kan niet nagegaan worden hoeveel, waar, waartoe, door wie, en hoe effectief publiek geld door multilaterale organisaties besteed wordt. De Nederlandse regering dient bij multilaterale organisaties om die reden aan te dringen op betere contract-transparantie.

Dashboard Open Multilaterals

Wij hebben vorig jaar onderzoek gedaan naar de transparantie van multilaterale organisaties middels een *quick scan*.¹ Na dit onderzoek hebben we handmatig contracten met bijbehorende bedragen, ontvangers en omschrijvingen verzameld die de Verenigde Naties, NAVO en Wereldbank publiceren.

Via de website www.OpenMultilaterals.org zijn deze 400.000 contracten beschikbaar gesteld via een interactief dashboard en is de ruwe data beschikbaar voor analyse en onderzoek. Hiervoor dienden de contracten allereerst uit slecht bruikbare pdf-bestanden gehaald te worden. Dit geldt met name voor de NAVO en de VN.²

Gebrekkig inzicht in uitgaven Wereldbank

De Wereldbank publiceert zelf herbruikbare bestanden, dat wil zeggen machine-verwerkbare bestanden die geschikt zijn voor analyse. Een nadere analyse van de contracten van de Wereldbank toont echter aan dat een groeiend aantal contracten gepubliceerd wordt met ontbrekende geldbedragen. Zo ontbreken sinds 2014 bij de geldbedragen voor de Verenigde Staten van 33% van de transacties het geldbedrag.

Deze en andere transacties van de Wereldbank hebben daarnaast geen duidelijke omschrijving of opdrachtnemer. Zo ontvangen 'individual consultants' transacties voor werkzaamheden die niet verder

¹ Quick scan van Hivos, Cordaid en Open State Foundation: <https://openstate.eu/nl/2017/11/multilaterale-organisaties-onvoldoende-transparant/>

² Over het dashboard OpenMultilaterals.org: <https://openstate.eu/nl/openmultilaterals/>

beschreven worden dan 'consultancy'. Ook hebben 'various' organisaties ten behoeve van Pakistan 214 miljoen dollar ontvangen voor 'food' en heeft Rusland voor 'various suppliers' 135 miljoen dollar ontvangen voor 'food supply'.

Daarnaast blijft het lastig om in een oogopslag te achterhalen hoeveel landen precies bijdragen aan multilaterale organisaties. Het eenduidig publiceren van inputfinanciering per lidstaat als open data zou dat inzicht verbeteren en nadere analyses mogelijk maken.

Transparantie contracten op nationaal en multilateraal niveau

De Wereldbank heeft van het aanpakken van extreme armoede een speerpunt gemaakt. Om onder andere deze doelstelling te kunnen monitoren is meer inzicht nodig in de inkomsten en uitgaven van de Wereldbank. Het moet duidelijk worden waarom een organisatie een contract wint, wat het contract precies inhoudt en hoe de ontvangen gelden besteed zijn. De huidige open data zijn ontoereikend om hier inzicht in te krijgen.

Nederland is zelf pleitbezorger van transparantie van contracten. Zo worden contracten gepubliceerd via TenderNed en ook als open data gepubliceerd. Daarnaast trekt het ministerie van Binnenlandse Zaken een Open Contracting Pilot (OCDS) in het kader van het Nationale Actieplan Open Overheid.³ Hiermee wil de Rijksoverheid meer inzicht geven in de besteding van de meer dan 10 miljard aan uitgaven aan contracten per jaar en zal de contractdata op een betere wijze beschikbaar gesteld worden.

De eisen die Nederland zichzelf stelt rondom transparantie zouden ook moeten gelden voor multilaterale organisaties. Uit beantwoording van de vragen van de commissie Financiën blijkt dat Nederland transparantie van multilaterale organisaties in 'diverse gremia' onder de aandacht brengt.⁴ Het blijkt echter niet uit de beantwoording hoe Nederland dit precies doet en binnen welke gremia dit aanhangig wordt gemaakt.

Meer ambitie voor transparantie bij multilaterale organisaties

Voor effectieve besteding van publiek geld is inzicht in de verantwoordingsdata van de Wereldbank en andere multilaterale organisaties essentieel. Multilaterale organisaties dienen daarvoor financiële data conform open standaarden en in herbruikbare en machine-verwerkbare bestanden te publiceren. Er dient met open data inzicht gegeven te worden in de inputfinanciering en voor wat betreft contracten dient de ontvangende partij, omschrijving van de opdracht en een verantwoording van het uitgegeven geld beschikbaar te zijn.

Hiervoor hebben wij de volgende aandachtspunten:

- Kan de Nederlandse bewindvoerder bij Wereldbank transparantie als prioriteit agenderen?
- Binnen welke gremia maakt Nederland de transparantie van multilaterale organisaties aanhangig? En hoe wordt dit onderwerp concreet door Nederland op de agenda gezet binnen deze gremia?
- Kan deze inzet geïntensiveerd worden zodat multilaterale organisaties eenzelfde mate van transparantie nastreven zoals die voortvloeit uit Europese regelgeving en de OCDS-pilot?
- Kan Nederland bij de keuze van een nieuwe president van de Wereldbank, in verband met het aftreden van dhr. Kim, vragen naar de ambities van de kandidaten omtrent financiële transparantie en hier in de uiteindelijke keuze rekening mee houden?

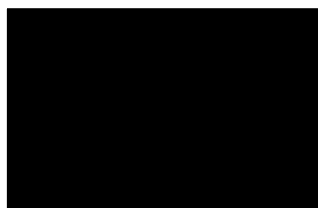
³ Actieplan Open Overheid 2018-2020: <https://www.open-overheid.nl/actieplan-open-overheid-2018-2020-open-moet-het-zijn/>

⁴ Beantwoording vragen commissie over initiatieven die beogen de concrete toepassing van open data bevorderen te stimuleren: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2019Z01985&did=2019D04442

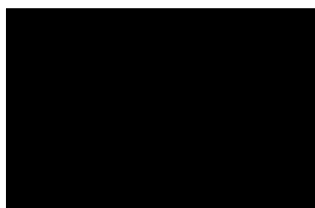

Wij hopen dat u bovenstaande punten onder de aandacht wil brengen tijdens het Algemeen Overleg. Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om u nadere toelichting te geven.

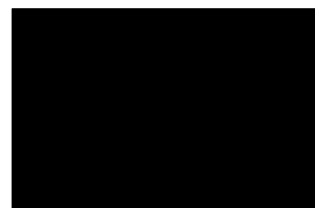
Met vriendelijke groet,

Edwin Huizing
Hivos

Kees Zevenbergen
Cordaid

Tom Kunzler
Open State Foundation